

EDINOST
izhaja po trikrat na teden v šestih izdajah ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Območje stanje:
za jeden mesec f. — 20, izven Avstrije f. 1.40
za tri mesece f. — 2.40 * *
za pol leta f. — 5. * * 8.
za vse leto f. — 10. * * 16.
Na naročbe brez pribložene naročnine se ne jemijo zdr.

Pošamična številka se dobija v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 avt. javen Trst po 3 avt. Sobotno večerno izdajanje v Trstu 4 avt. izven Trsta 5 avt.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Z novim letom poslali smo naš list na ogled več osebam, katere so nam bili priporočane od naših gg. naročnikov. V nadaljevanju prvič pristopi krogu naročnikov našega lista, ki je najcenejši 6krat na teden izhajajoči slovenski list in ki se točno bavi z naročnimi, narodno-gospodarskimi in političnimi vprašanji, prinašajoč v podlistku lepe izvirne in prevedene povesti, prosimo one, ki nečejo vsprejeti našega lista, naj blagovolje na ogled poslane številke takoj vrniti, da se budem znali ravnati glede daljnega pošiljanja. One častite osebe pa, ki se hočejo naročiti na naš list, prosimo, da prej ko mogoče pošljemo na upravništvo saj četrtletno ali mesečno naročnino. Cene razvidne so na celu listu.

Uredništvo.

Upravnštvo.

Spošni mir in italijanska irredenta.

Vi Francoze ste bogat narod. Ta zavest vam pomaga pregnati mnogokatero skrb; toda povsem neopravičena bi bila skrb, da kdo v Evropi hrepeni po vojni. Italija pa ima pri vsem znanih razmerah osobito najmanje povoda za to.

To so besede, katere je baje govoril Umberto, kralj Italije, do Franca Zole, kralja modernega naturalizma, ko se je ta poslednji nedavno predstavil na italijanskem dvoru.

Zola, ta glasoviti, če tudi ne posnemajavredni pripovedovalec modernega velikega in malega življenja, gotovo ni posetil kralja Umberta z nimenom „delati politiko“, marveč v prvi vrsti, da se rehabilituje pred svetom, ker so mu v Vatikanu malo popred uljudno pokazali — vrata; v drugi vrsti pa morda tudi z nimenom, da se na kraljevem dvoru Italije čema priči, kar bi mu utegnilo služiti „modelom“ za njegov porajajoči roman „Lourds-Pariz-Rim“.

In vendar ga je doletela velika čast, da mu je italijanski kralj odkril svoje srce. A kralj je storil to v popolni zavesti dejstev, ki mu doné na ušesa v današnjih dneh. Faktično utegnje biti tudi resnične kraljeve besede, da nikdo v Evropi ne hrepeni po vojni in da ima Italija pri obstoječih svojih razmerah najmanje povoda za to. Ako pa smo rekli, nikdo, smo misili pri tem le na posamezne države, nikakor pa ne na vse posamezne dele ali fanatizovane stranke v istih. Kajti gola resnica je, da ja v vsaki državi strank in ljudij, koji bi hoteli priti do svojih, navadno nepoštenih ciljev potom nasilnega prevrata, potom prelivanja krvi, ter prekometyh trupel na tisoče in tisoče nedolžnih ljudij.

PODLISTEK.

22

Bárdyjeva obitelj.

Prigoda iz leta 1848—49.

Poslovnil I. v. Kurz.

Dekurio se zamisli. Vedel ni, kaj bi odgovoril.

— Emerik ne bi imel se toliko zakasniti — mrmra sam seboj — vse bi lahko bilo drugače. Res, nisem mislil, da se tako izteče, ne!

— Če veš, kje je, o povej mi in dovoli mi, da grem k njemu.

— Kje bi bil sedaj, ne vem; ali za gotovo vem, da v kratkem pride sem, če še živi; kajti priti mora!

— Kako pa veš ti to?

— Vem za gotovo, da bo iskal tebe.

— Ti je morda kaj pravil o meni?

— Ležeč sinoči pol mrtev na tem ležišči, šepetal je v blodnji tvoje ime. Imenuješ se Jolánka Bárdy, ni res? V okolici ti pa pravijo tudi Angelj, kaj ne? Spoznal sem te koj po tvojih plavih laseh...

EDINOST

Oglas se računa po tarifu v petnajstih našivov z določimi črkami so plačuje prostor, kolikor obsegava vrednost vrste. Poslana osmetnica in javnorazdaljivo, delnični oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj se posiljajo uradnemu: ulica Caserma 44, 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker uranakovana se ne sprejemajo. Rekopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacijo in oglase sprejema upravitelj ulica Molise približno križ. 3, II. nadst. Odpreto reklamacijo so prosto poštne.

„Edinost je moj.“

Lepe so gotovo besede, koje je izustil italijanski kralj do slovečega francoskega pisatelja. Toda: kolik kontrast je med temi besedami in pa postopanjem italijanske javnosti glede na poslednje dogodke v naši Istri, kakor tu je postopanjem naših neodrešencev, to je: onih nestrpnežev, ki so skozi usta nekega italijanskega poslanca v avstrijskem parlamentu na Dunaju zagrozili naši vladci, da utegnijo do skrajnosti razdraženi Italijani prestopiti meje pokornosti, ako bi avstrijska vlada preveč ustrezala pritožbam primorskih Slovanov. Z drugimi besedami: Ako avstrijska vlada ne dovoli tem srditatem, da storē se svojimi slovanskimi sodežlani, kar in kakor se jim poljubi, tedaj se je batí najnevarnejših pojavorov od strani „do skrajnosti razdraženih Lahov“.

Radi bi mi, kot zvesti podaniki Avstrije, uprašali Njegovo Veličanstvo, kralja Italije: ali je znano Njemu, kaj provzročajo velik del Njegovih podanikov v sosednji zavezni in upnici Avstriji? In ali je smatrati tako postopanje kot pojav miroljubnosti ali pa kot izvajanje najnevarnejše vrste? Ako je torej istina, da ima Italija toliko malo hrepene, kolikor ima malo povoda za vojno, čemu pa ista italijanska vlada ne udusi v nas Avstrije — in sicer neovrnimi dokazi — mučnega suma, da se vsa ta izvajanja italijanskih podanikov gode z nje vednostjo ali celo po nje želji?! Ali morda ni to hrepene po kaljenju spošnega miru, ako poznani rogovileži dolni v Italiji naravnost ostudno in javno zabavljajo na Avstrijo, kadar ta poslepnja le z mazincem namigne, da hoče biti pravična tudi svojim neitalijanskim državljanom tu dolni na jugozapadu države?! Je li tako vedenje smatrati kot hrepene po — miru?

In vendar moramo odbijati od sebe misel, da bi se svetlost osebe Veličanstva kralja Humberta — kralja-poštenjaka, kakor se spošno vodi — mogla izgrevati v praznih in neodkritosrénih frazah! Mnogo je gnilega dolni v Italiji, toda kraljevi dvor je — o tem smo uverjeni do dna duše — visoko vzvišen nad umazanim valovjem morálne pokvarjenosti. Tja gori ne more dospeti ta strup in in to je menda danes jedina tolažba za Italijo in uje narod.

Kakó naj mislimo in sodimo torej? Le takó, da poznani brezvstveni le zlorabljojo svetlost krone, kadar porabljajo isto kot devizo svojim protivavstrijskim vsklikom. Ti rogovileži žalijo s tem na časti svojega lastnega kralja, in že dolžnost do kralja Humberta — ako že nikakor nočeojo poznati kake dolžnosti cesarja in zaveznika Frana

Deklica povesi oči in reče tiho: Misliš torej, da res pride?

V kratkem mora biti tukaj. Sedaj se pa odpočij. Na sorodnike svoje ne misli; dobro so oskrbljeni, kajti nedostaja jim več ničesar . . .

Po teh besedah Dekurio vstane, prineše jej nekoliko jedi in pijače in malo molitveno knjižico. Menil je, plemeniti mož, da ugodi deklici s tem. Na to zapusti siroto samo.

Žalovaje sne ona nekoliko mrvic, potem odpre molitvenik in solzeč se moli iz njega.

Še-le kasno v noč prikrade se jej prijetni genij — spanec — ter jej zatisne trudne, solzne oči.

Čez pol ure na to stopi Dekurio v sobo. Tiho se približa specemu dekletu in se zaleda v njen nedolžni, angeljsko lepi obrazek. Dve debeli solzi zalijeti mu oči — — — Močno razvnet obrise si Roman nepoznamo mokroto iz svojih očej, — in kakor da bi se zbal čutil, ki so mu navdala srce, — zbeži iz sobe. V vozi si na tla pognre debelo, kosmato plahto, vrže se na-njo, in v čudne

Josipa I. — bi jih morala odvračati od takega gnušnega počenjanja, iz katerega bi danes ali jutri lahko nastala resna nevarnost za splošni mir.

In kdo si mora bolj želiti miru — kakor je naglasil tudi kralj Umberto v pogovoru s pisateljem Zolo — bolj, nego ta siromašna in gladna Italija?! Zato pa jim kličemo danes na vse grlo vsem tem hripravim neodrešencem: glejte, kaj se dogaja baš sedaj v vaši Italiji! Idite in pometite smeti in gnoj iz svoje „odrešene“ Italije, in pustite pri miru „neodrešeno“ Italijo, kaj se dobro, oj! kako dobro, godi pod žezлом rodovine Habsburgov! Te „neodrešene“ Italije ne dobite nikdar, zato bode že skrbela — ako bi trebalo — Avstrija! Ne igrajte se torej z ognjem, in ne vznemirjajte javnosti, toli potrebne blagoslova miru!

F.

Zemljški davek in revizija zemljškega davčnega katastra.

I.

Na podlagi zakona z dne 24. maja 1869 pricela so se v letu 1870 dela za preosnovno zemljški davek in za preureditev zemljških knjig. Vsa ta preosnova je trajala celih 13 let ter je stala državo lepo svetico 30 milijonov golddinarjev, od katere svote so doble samo cenične komisije 18 milijonov in pol.

Vsploh te preosnove zemljškega davka ni bil v nikakem razmerju z velikanskimi žrtvami, kajti tudi danes je čuti le preposta tožeb o krivičnem razdeljenju zemljškega davka, oziroma o krivičnem razvrščenju zemljščev v dotične razrede dobrotnosti in plodnosti. Po takem se ni čuditi, da kmetovalci naši hrepene po taki preosnovi zemljškega davka, koja bi jim res odvzela del bremen ter naprila istega onim, ki so se do sedaj toči gibčno izogibali plačevanju davka, odnosno pravični razdelitvi državnih bremen: predstavitevem v elikega premičnega kapitala. Gled na razdelitev državnih bremen vključno s res vnebupoča krivica: oni, ki morajo v potu svojega obraza in veliko muko obdelovati svoja zemljšča in ki imajo od teh zemljšč najneznatnejše odstotke čistega prihoda, morajo nositi ogromni del državnih bremen; oni pa, ki žive brez skrb in dela uživajo obile dohodke svojih premičnih kapitalov, ne plačujejo skoro nič. Ta krivica bi se moral odpaviti — to je gotovo opravičena želja naših posestnikov in poljedelcev.

Spoli pa se nam vidi krivično že načelo zemljškega davka samo. Ne po vred-

misli upojen, zre še dolgo čez polnoč v jasno, zvezdnato nebo.

*

Oropani grad gori še vedno, ter razširja daleč po okolici svojo fantastično svitlobo. Povod viada grobna tišina. Sliši se le grganje kacega umirajočega in hripcavo, zasporno petje posameznih pijancev.

V brzem dira bliža se tropa jezdecev od Kološvarske strani proti gradu.

To je Emerik se svojimi tovariši. Molče in čemerno sledi eden drugemu. Solnce je ravnonok pokazalo svoje prve žarke izza sinjih gor.

— Prekasni smo — spregovori jeden Emerikovih tovarišev, kazoč na žareče nebo.

— Tvoj dom, Emerik, je že v plamenu!

— Morda se motimo — odvrne Emerik in spodbode konja, da so ga tovariši komaj dohajali.

Prihitevši na nek ovinek, zagleda daleč pred seboj goreči grad, ki je bil podoben velikej ognjenej gromadi. Kakor obstrejena zver vzklikne mladenič, izdere sabljo, vdere

nosti zemljšča, prisojeni istemu po kaki cenični komisiji (in te komisije se kaj rade motijo, kakor priča uravnavata zemljščega davka iz 70ih let), bi se moral odmerjati davek, ampak le po faktičnem čistem prihodu, kojega donaša to zemljšču, torej po resničnih čistih dohodkih dotednega posestnika. Ali z drugimi besedami: uvesti bi morali osebni davek.

Pri sedanjem zistemu zemljščega davka dogodi se često, da mora kmet pošteno plačati odmerjeni davek od zemljšča, koje mu v dotednem letu ni prineslo prav nobenega čistega prihoda, ali pa morda celo zguba. Tak zistem je gotovo krivičen, tem krivičnejši, ko imamo v državi še mnogo mnogo objektov za oblačevanje, kajih do sedaj ni mogla dosegči fiskalna roka in kjer bi po vsej pravici morali odvzeti del bremen kmetutriptinu.

V današnjih dneh se mnogo govori o preosnovi davkov; posebno je gospod drž. poslanec Klun v svojem zadnjem govoru napisal ali pravo za pravo izstreljaj najlepše spričevalo slavnih koalicij, sklicevaje se na dejstvo, da je ta zistem v veliki meri sposben za velike reforme, med temi se posebe za preosnovno davko. Toda naši kmetovalci naj se nikar ne udajajo prevelikim nadam: resnične preosnove davkov, to je, resničnega zmanjšanja zemljščega davka, naj nikar ne pričakujejo v sedanji dobi. Gospod finančni minister je pač obljabil, da se s 1. januarjem 1896 leta kmetovalcem in malim obrtnikom zniža davek za 10%, in pozneje morda še za pet od sto. Ali kaj dé to palijativno sredstvo z ozirom na dejstvo, da ostane v veljavi star krivični zistem oblačevanja zemljšč?

Isti začetkom tega članka naveden zakon z dne 24. maja 1869. določa tudi, da je vsakih 15 let po prvem predpisu davka (1881.) pregledati ali revidirati zemljščekodavčni katalog na podlagi ceničev, in sicer v vseh deželah hkrati.

V smislu te določbe predložila je vlada poslanski zbornici zakonski načrt o imenovanju komisij za revizijo zemljščekodavčnega katastra. Ta zakonski načrt se je bil izročil davednemu odsek v presojo. V seji poslanske zbornice z dne 18. dec. m. l. je predložil davčni odsek svoje poročilo o tem načrtu in se je takoj pricela in završila razprava o tem.

Ta zakon določa, da se osnujejo centralna komisija na Dunaju in deželne komisije za revizijo zemljščekodavčnega katastra. Te komisije se sestavijo tako, da imenujejo polovico članov vlada, polovico pa de-

jo v velikih skokih niz brdo in — predno mine četrte ure, stoji pred gorečim gradom.

Pri razbitih železničnih vratih naleti na nekega pisanega Vlaha.

— Kje je oče moj? Kje so sorodniki moji? Kje Jolánka? — kriči v blaznej zdvojenosti; zavrhiti meč in hoče ugonobiti Vlaha.

Ta pa se vrže smrtnobled na koleni in tresče se strahu milo prosi, naj mu za božjo voljo ne stori žalega, ker on da ni pomoril gospodov — — —

— Tedaj pomorili ste je!? vpije nevrečni mladenič v neizmernih srčnih bolečinah, okleinivši se z rokama vratu svojega konja — o gorje, gorje!!

</div

želni zbor iz davkoplacačev dolične dežele; predsedovali bodo komisijam politični načelniki posamičnih dežel. Število članov ne bode za vse dežele jednak. Tako bodo komisija dežele Češke sestavljena iz 30 članov, Kranjske iz 8, Istre iz 6, Trsta 6, Gorice in Gradiške 6, Dalmacije 10, Štirske 12, Koroške 8 itd. — in toliko tudi namenstkov.

Člani komisije, oziroma njih namestniki, bodo dobivali — ako niso državni uradniki — po 6 gld. na dan in potem še potinno 1 gl. 50 nč. za vsaki mirijameter daljave od stalnega bivališča.

Toda ta revizija se ne bodo vršila tako, kakor ob uravnavi zemljiških knjig v 70ih letih, ampak omejiti se je bodo na sledeče: a) da zabeleži nastale spremembe v nasadih; b) da odpravi kričeča nerazmerja glede na postavke o čistih dohodkih za posamična cenilna okrožja in za posamične nasade v teh cenilnih okrožjih; c) da odpravi pomote in kričeče pogreške glede na uvrščenje zemljišč v dolične razrede dobrotnosti in pa da zabeleži spremembe v kakovosti zemljišča.

Kakor vidimo torej, ni tem komisijam namen, da bi na novo priredile kataster in po takem tudi ni pričakovati temeljite odprave nejednakost in krivic, koje provzroča zemljiški davek v sledu prvočne cenitve zemljišč.

Ravno tega pa bi bilo želite na korist našim kmetovalcem, kajti tem poslednjim očevidno ni do tega, da se v naglici pregleda kataster, ampak jedino le do tega, da se preosnuje zemljiški davek sam, da se namreč zniža ta davek in se spravijo bremena kmetovalca v pravo razmerje z njega resničnimi dohodki, oziroma, da se bremena pravično razdeli med kmetovalce in med bogatine-posestnike premičnih kapitalov. Zlasti bi morali obrniti svojo pozornost onim borzijancem, ki zaslužijo često na 1000 in 1000 goldinarjev v jednem samem dnevu.

Revizija katastra, kakor jo določa od vlade predloženi in od zbornice tudi vspreneti zakon prinese le v posamičnih, posebno kričečih slučajih nekoliko olajšave, na sploh pa že danes lahko rečemo naši m kmetom, da bodo nosili tudi v bodoči isti bremena, kakor so jih nosili dosedaj in jim je danes jedina tolažba le tista obljuba finančnega ministra, da se namreč z letom 1896 zniža zemljiški davek za 10 od sto. Dosedaj je znašala glavna svota zemljiškega davka 37½ milijonov. Po obljubi g. ministra se zniža torej ista z letom 1896 za 3,750.000 gld. To je sicer nekaj ali z ozirom na obupno stanje našega kmetskega stanu in na krivočnorazdelitev državnih bremen bodo ta olajšava tako maleknotna, da smemo ponoviti svoj prejšnji vsklik: Plačevali boste priljubo toliko, kolikor dosedaj.

Nekateri poslanci — zasti Češki — so se z vso odločnostjo uprli zakonu o imenovanju deželnih komisij za revizijo zemljiško-davčnega katastra in so naveli v svojih govorih mnogokateri tehtni pomistik. Uverjeni smo, da ustrezemo našim čitateljem po deželi, ako jim navedemo vsaj glavne stvari iz teh govorov. To pa storimo prihodnjic.

Politične vesti.

Deželni zbori. V deželnem zboru Kranjskem je utemeljil posl. Povše svoj samostalni predlog o reviziji zemljiško-davčnega katastra. Deželni odbor naj nabira potrebnii material, kajti evidenčni geometri ne bodo mogli zmagati vsega materijala v teku jednega leta. Spiše naj se pončna knjiga za županstva, da pošljejo potrebna pojasnila. Govornik je naglašal, kako so padle cene žitu v poslednjih letih in tudi vinoreja je prepada. Vse to treba poštovati pri odmerjanju davka. Predlog posl. Povšeta so izročili upravnemu odseku v poročanje. — Na to je utemeljaval posl. dr. Tavčar svoj in tovarisev samostalni predlog glede voilne preosnove za državni zbor. Danes je prepričan pač vsakdo o potrebi te preosnove. Zlasti je volilni red za Kranjsko proračunjen le v ta namen, da se tlači slovenska večina prebivalstva. Toda sedanja vlada ni poklicana izvesti volilno reformo. Koalicija je politično hinavstvo, nekaj nenačravnega, ki živi od danes do jutri. Pri tako važni preosnovi se mora zakonodajalec postaviti jedino le na stališče pravice. Sedanje

stranke pa stoe na stolišči političnega „posetva“, kar je goli „svindel“. Slovenci moramo biti za splošno neposredno in kolikor moči jednak volilno pravo. Zato treba, da se tudi ta zbornica peča s tem važnim vprašanjem. Tavčarjev predlog izročili so upravnemu odseku v poročanje.

V deželnem zboru Goriškem je prijavil deželni glavar prošnjo goriškega mesta in drugih furlanskih občin za deželno podporo 5000 gld. na leto za tramvaj na par od Ogleja v Cervinjan in Gorico. Ta prošnja se je izročila cestno-železniškemu odseku. Istemu odseku se je izročil dopis c. k. namenstva za podporo za zgradbo ceste na levem bregu Soče od Kanala naprej. Prošnje so nadalje učili občina Pliskovica za popravo pogorele cerkve, razni cestni obgori, kuratorij slovenske nadaljevanje šole za obrtno učence, 63 visokošolcev itd. — Posl. grof Alfred Coronini in tovarisi interpelirajo vlado: 1. ali misli primerno razširiti tesno cesto ob Soči; 2. korenito praviti in utrditi cesto od Bolca čez Predel?

V deželnem zboru Češkem je poslanec Janda izjavil, utemeljevaje svoj predlog za premembro deželnega volilnega reda, da Mlačič kot demokratijo nikdar ne odneha od splošne volilne pravice; posl. Kaftan pa je utemeljeval svoj predlog, da se odpravi izjemno stanje. Ta poslednji predlog je zbornica odklonila in limine. Slednji je poslanec Rieger utemeljil v imenu Staročehov predlog za premembro deželnega volilnega reda.

Kriza na Oggerskem. Vest, da je Banffy dobil nalog sestaviti novo ministerstvo, je silno vznemirila Rumune in Nemce v Transilvaniji, kajti Banffy se je vsikdar kazal najhujega nasprotnika teh dveh narodnosti.

Kitajsko-japonska vojna. Nekaj časa ni bilo ničesar slišati o dogodkih na skrajnem Vstopu, včeraj pa je prišlo iz Shangaja poročilo o novi zmagi Japoncev. Pri mestu Kaitingu namreč bila je krvava bitka. Kitajci branili so se hajko hajko; nikajor jih Japonci niso mogli vreči iz njih pozicije. Japonci moralni so slednji napasti sovražnika z bajonetom. V tem odločilnem trenotku pa so Kitajci sramotno pobegnili. Japonci so ostavili posadko v osvojeni, Kitajcem odvzeti poziciji, ostala vojska pa je udarila za žečimi Kitajci.

Različne vesti.

Cesarjeva zahvala. Nj. Vel. cesar ukazal je, da se izreče deželnemu glavarju istenskemu, dr. Campiteliju, Najvišja zahvala na njegovi čestitki k novemu letu.

Demonstracije v Poreču. V četrtek zvečer zbrala se je pred deželno hišo velika množica ljudij, da priredi demonstracijo tam zbranim italijanskim poslancem. Množica je klicala: „Živila Istra!“ Potem se je množica usula po mestu prepevajoč ševelno pesem: „Nella patria di Rossetti“. Druge nešreče se ni dogodilo.

Dimitrij Slavjanski pride s svojim pevskim zborom v Trst dne 13. t. m. Zbor nastopi v ponedeljek dne 14. in v torek dne 15. t. m. v gledališču „Politeama Rossetti“. Opozorjamо naše občinstvo, da Slavjanskega divnega pevsko zbor, ki je žel brezvutno navdušeno priznanje, kjer koli je še nastopil koncertuje sedaj zadnjikrat izven Rusije. Zato bodo imeli zadnjikrat priliko diviti se doslej še nedoseženemu prekrasnemu petju Slavjanskega zboru. Z ozirom na dejstvo, da italijanski listi agitirajo proti udeležitvi koncertov, jo tim večja dolžnost vseh Slovencev v mestu in okolici, da se v kolikor mogoče velikem številu udeležijo koncertov Slavjanskega.

Nov zdravnik. Gosp. dr. Josip Lautensak dobil je dovoljenje, da sine vrsti zdravniško prakso v tržaški občini.

Poročilo o 1. seji dež. zobra istrskega prinesemo v prihodnji številki, ker nam za danes nedostaja prostora. Toliko v obveščenje zlasti našim čitateljem po Istri.

O ta naš Mattino! Quod licet Jovi, non licet bovi! Tega načela se drži kaj rad naš poznani „Mattino“. Kadar-koli se le ganemo v obrambo svojega narodnega stališča hitro se oglesi glasoviti „Mattino“ se svojim ovajanjem in obrekovanjem; a kako dobro dé istemu „Mattinu“, kadar Italijani isto store v obrambo svojega stališča, kar so popred storili Slovani sebi v prilog. Kajemo, objektivnost našega konservativno-ofici-

joznega glasila je že taka: primerna je njega obzorju, koje obzorje ne sega preko uredništva „Piccola“ in „Independenta“! Take vrste objektivnosti spada menda že med fundus instructus našega „Mattina“ in zato moramo računati žno isto hladnokrvnostjo, kakor na primer z dejstvom, da lepemu vremenu sledi grdo, pomladni poletje in jeseni zima. Na svetu je pač mnogo takih nevsečnosti, katere treba prenašati ravnodušnostjo starega filozofa. — Toda, v včerajšnji svoji številki je glasoviti „Il Mattino“ vendar-le predaleč tiral svojo — objektivnost; približal se je malone perfidnosti, kakoršno treba obesiti malo nižje, da jo vidi ves svet.

Tu vidimo na drugi strani v 5. koloni dvoje vesti jedno tik druge: jedno o otvoritveni seji deželnega zbra dalmatinskega, drugo o otvoritveni seji deželnega zbra istrskega.

V prvi pripoveduje, kakor so „radikalni“ poslanci hrvatski ostavili dvorano, ko je začel namestnik govoriti v italijanskem jeziku; v drugi pa pripoveduje, kako je italijanska večina v deželnem zboru v Poreču protestovala proti pozdravu vladne — in sicer takoj začetkom, ko je vladni zastopnik govoril v italijanskem jeziku — in kakor je po tem ista večina živžgaje ostavila dvorano.

Do tu se je nepristranost „Il Mattinova“ držala zares hrabro: povedala je po pravici, kaj se je dogodilo tu in tam.

Ali dospevši do te nevarne točke, ko se je dala zavesti do lastnih pripomb, zadela jo je huda nesreča: oglušelo je revše na jedno in oslepelo na jedno oko iste strani.

Na jedni strani vidi pač, da so se Hrvatje v Zadru pregrili proti najelementarnejšem zakonom uljudnosti, dolžne načelniku politične uprave, s čemer so dokazali, da so zapisali na svojo zastavo najskrajnejšo nespravljivost in netolerancijo; na drugi strani je pa „Il Mattino“ step in glad za to, kar so storili Italijani v Poreču — zate poslednje nimani besedice graje. In vendar je velika razlika med dogodki v Zadru in Poreču: tam sole nekateri poslanci priredili mirno demonstracijo proti italijanskemu jeziku, tu pa je vsa kompaktna italijanska večina priredila viharne in gusno demonstracijo, ne proti slovanskiemu jeziku, ampak proti vladni in nje zastopniku!

Zadarska demonstracija je pač vzbudila vest „Il Mattinova“, ali ob veliko drznejši in tudi bližji demonstraciji Poreški spita vest spanje — kmalo bi se nam bilo zaroklo — pravilnega, ali bolje rečeno: spanje tržaške objektivnosti. Da smo hudomušni, izvajali bi lahko iz vedenja „Mattinovega“, da se pa sme demonstrirati proti vladni, Bog ne daj pa proti italijanstvu in svet bi potem kar strmel na takem vedenju — polu-oficijskega lista. O ta „Mattino“!

Nemška temeljitos. Čuje, a oprite se zajedno na kar si bodi, da ne padete vznak samega smeha! Čuje, kaj piše „Grazer Tagblatt“ o otvoritveni seji deželnega zbra istrskega! Prosimo pa še enkrat čestite čitatelje, da ne bi mislili, da se šalimo! Tako stoji črno na belem v „Grazer Tagblattu“. Čuje torej!

Kako grozno je narasta objestnost Slovanov, dokazujejo vnovič dogodki v istrškem deželnem zboru. Gospodje Hrvatje so priredili tam pravcati škandal s konečnim eksodus — samo zato, ker je deželni glavar pozdravil zbor v hrvatskem in italijanskem jeziku.

Sedaj vemo še le, v kaki temi smo živeli doslej, da nismo vedeli niti tega, kako navdušen je deželni glavar Campitelli za jezikovo ravnnopravnost, tako, da pozdravlja zbor v obeh jezikih, in kako nevhaležni so grdi Hrvatje, ki beže iz dvorane le zaradi pravicoljubnosti g. deželnega glavara. Udariti se moramo ob svoja grešna prsa! — In to grdo officijelno poročilo, ki je poslalo v svet se gršo laž, da je italijanska večina priredila demonstracijo, ko je italijanski govoril zastopnik c. kr. vlade! Vse to ni res, to vedo bolje pri „Grazer Tagblattu“: Hrvatje so priredili demonstracijo, ko je govoril deželni glavar, (ne pa vladni zastopnik), in sicer v hrvatskem in italijanskem jeziku. — Ubogi Campitelli, v kaku nevarnost je zašel na stare dni, v nevarnost

namreč, da ga gospodje pri „Grazer Tagblattu“ nvrste danes ali jutri med „Grosskroate“!

Toda šalo na stran! Tako poročajo listi, ki se bahajo v jednomerni in do ostudnost, da se zastopniki kulturnega in za gospodstvo poklicanega nemškega življa! Za tako vestnost in temeljitos poznamo mi le jeden sam izraz — škandal!

Sežanski ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda je daroval g. Oskar Polley 20 kron, in to namesto astropnine k veselicu, kojo je omenjena podružnica priredila na Sileistrov večer. Istim namenom poslala je i gospa Gabrijela Delak iz Štorij 2 kroni. Bog pozivi blaga darovatelja in njiju posnemalce.

Slovansko pevsko društvo v Trebu. Ker se bosta v ponedeljek in torek vršila koncerta Slavjanskega, bodo prihodnja pevska vaja v sredo dne 16. t. Ob tej priliki opozarjajo se vsi pevci, da se polnoštevilno udeležejo pevskih vaj, ker se bliža čas koncerta in so se pričela vaje za nove pesmi. Kdo želi upisati se kot pevec, lahko storiti to sedaj, predno prične ponavljanje novih pesmi. **Odbor.**

Odbor bratovščine sv. Cirila in Metoda s sedežem v Trstu vabi vse gg. pevce, koji se hote udeleževati cerkvenih pevskih vaj za star sv. Anton in sv. Jakob, da pridejo jutri v nedeljo dne 13. t. m. k pevski skušnji, ki se bode vršila ob 9. uri in pol v slovenski šoli pri sv. Jakobu (nlica Giuliani št. 28). Ob enem vršilo se bodo tudi vsprejemati in vpisovanje na novo došlih gg. pevcev in se naznana, da se na pozneje vstopiše pevce ne bode jemal ozir.

Vabilo na odborovo sejo. „Slovenske Matice“ katera boda v sredo dne 16. januarja 1895. leta ob 5. uri popoludne v društvenih pisarniških prostorih na Kongresnem trgu sv. 7. Dnevnih red: 1. Potrdilo zapisnika o C. odborovi seji. 2. Naznana predsedništva. 3. Poročilo gospodarskega odseka. 4. Poročilo križevnega odseka 4. Poročilo tajnikovo. 6. Posameznosti. Predsednik: Fr. Levec. Tajnik: E. Lah. V Ljubljani dne 7. januarja 1894.

Avita cultura. Iz Kopra nam pišejo, da se bode prihodnji ponedeljek pred tukajšnjim deželnim sodiščem vršila razprava proti onemu znamenu laškemu agitatorju Marsich-u, kateri je povodom izgredov v Kopru na čelu fakinov napadel trojico slovenskih dijakov. Dotični dijaki pozvani so na razpravo kot priče.

Tržaška pralnica na pár. Znano je, da so laški nestrpnjež napovedali boj našim okoličanom, boj v crkvi, in boj na narodnem in gospodarskem polju. Mestni „liberalni“ Lahni bi najrajše popolnoma ugonobili okoličane, ker so — Slovenci, ki se več ali manj zavedajo svoje narodnosti. To pa seveda ni laška stvar, kajti naš okoličan je žilav v narodnostnem pogledu, dasi nahajamo — Bogu bodi potoženo — tudi med našimi okoličanimi nezavednimi kukavic. Da bi pa okoličani na vsak način občutili pritisk in mogočnost laškega gospodstva, prikrojili so si mestni Lahoni recept koroških mogotov v hoteči dokazati, da je slovenski okoličan popolnoma zavisen od Lahov v mestu, ni jih bilo ram napovedati boj celo — „bigam“ in okoličanskih pericam. No, ta takтика ni se jim posrečila. Kajti trgovci ali podvzetnik v mestu, ki potrebuje delavskih sil, poišče si delavnega moža, kjer koli ga dobi, ne oziraje se na narodnost njegovo. Delodajalec potrebuje delavce baš toliko, kolikor potrebujejo delavci zasluzka. Ko so torej videli Lahoni, da se okoličanom ne more v mestu odtegniti zasluzka kar meni nič tebi nič, poskusili so ugonobiti zasluzek okoličanskih marljivih žen. V prvi vrsti so pisarili in javno agitovali proti kruhu, katerega prodajajo okoličanke v mestu, češ, da se mora človeku obrniti drob, ako pomisli, kakor „nemarno“ in „nečisto“ „cunjarijo“ okoličanske svoje „bige“. Nagovorili so nekatero peke, da naj bi i oni pekli in prodajali bige, toda pekom v mestu se to ni niti spomeno, niti izplačalo. Potem so se vrgli na uboge okoličanske perice. Proti tem pa so se vojskovali iz „zdravstvenih obzirov“. Koliko hrupa je bilo po tržaških laških listi proti okoličanskim pericam! In to vse le zato, da bi vzkralili tem bědnim ženam borni, žuljavi in krvavi zasluzek. Agitovali so toliko časa, dokler se jim ni posrečilo zavesti „podvzetnike“ brate Serini, da so za-

snovali v mestu pralnico na pár v veliko-mesku slogu. To je bilo takrat čitati hvalisanja po lahonskih listih! Človek bi bil skoraj misil, da je s to pralnico mesto Tržaško vdobilo „patent“ proti vsem kužnim boleznim. No, ta sijajna pralnica životarila je leto dni, sedaj pa je mirno zaspala. Zadri „nespretnega, nesposobnega vodstva“, javkajo lahonski listi. Nam je vzrok kako malo mari; konstatujemo le zadoščenjem, da ta nevarna konkurentinja ni mogla vspevati proti našim marljivim okoličanskim pericam. Neposredna posledica tega dejstva je ta, da morajo tudi najrudejši Lahoni zopet dajati svoje umazano perilo slovenskim okoličankam, ali pa — naj si je perejo sami.

Prva božičnica. Pod tem naslovom nam pišejo iz St. Petra, due 8. januvara t. l.: Blage gospe in gospodje iz St. Petra spomnili so se posebno letos na telesna dela usmiljenja. Priredili so božičnico ter povabili k istej čez 100 otrok v spremstvu staršev.

Na sv. Treh kraljev dan ob 5. uri vršila se je prelepa zabava. Gospe in gospodje dobrotniki so zadnje dni kar tekmovali kdo da več stori za božičnico,

Največ, se ve, je storila tvrdka Medica & Križaj, zadnja dva gospoda sta res priatelja revni šolski mladini. Sama darovaje, moledovala sta še pri drugih veljakih. Po v sreči segajočem nagovoru gospe Samsove so bile deklamacije učencev. Zraven mladega Celestina odlikovalo so se učenke: Zornik, Medica, Gržina in Jelene. Po tem prisel je težko pričakovani trenutek: razdelitev oblike in jestil. G. župan sam je razdelil 16 učencem popolno obteko, dalje vsem navzočim raznovrstno. Vse je bilo veselo! Ne le otroci, temur tudi starši, še bolj pa dobrotniki čutili so veselje „prve božičnice“.

Priporočamo se tudi za prihodnje vsem častitim dobrotnikom ter jim kličemo „Slava!“

Iz trž. okolice nam pišejo: Dne 30. decembra minolega leta vršil se je shod „Kmetijske in vrtnarske družbe“ za Trst in okolico v prostorih gostilne Lukša na Prosek. Ker se pa o tem važnem shodu ni nihče oglasil, drznem se jaz, čeravno pozno, nekoliko spregovoriti.

Zborovanje je otvoril društveni predsednik gosp. J. Gorup pozdravljajoč navzoče, katerih se je nabralo lepo število do 150 oseb,

Temu je sledilo predavanje gosp. potonalnega učitelja Cotiča o dobroti, sajenji in cepljenji ameriških trt. Občinstvo je z napotstvo poslušalo lahkonljivi govor gosp. govornika. A ko je isti gospod govoril o cepljenji po angleškem načinu, in je to tudi praktično izvajal — bilo je zanimanje poslušalev toliko, da so kar eden čez drugača sili.

Za gospodom Cotičem govoril je gosp. dr. Pretner o zboljšanju kmetijstva in o koristi kmetijskih družeb. I ta govor vzeli so navzoči s pohtavo na znanje. — Za kmetijsko družbo bil je nasledek tega shoda ta, da se je precejšno število novih udov vpišalo. Navzočim posestnikom pa bil je ta shod v veliko korist, kjer so se ojačili v boji zoper trtno uč, katera je začela posebno na Prosek svoje pogubno delo. Kmetijska in vrtnarska družba pa same biti ponosna na ta shod.

Štrajk tržaških dimnikarjev. Dimnikarski pomočniki nadaljujejo štrajk, ker ne majo odstopiti od svojih zahtevanj za zboljšanje njih gmotnega stališča. To stališče pa je zares žalostno, kajti — kakor čujemo — zasluži dimnikarski pomočnik le 5 do 7 gld. na teden; jeden sam ima 8 gld. plače. Pomočniki zahtevajo 15 gld. mezde na teden, v tem ko gospodarji ne dovolijo več, nego po 7 gld., do največ 10 gld. na teden. Poleg tega zahtevajo gospodarji, da bi občinska uprava prej uredila dimnikarske tarife; potem zahtevajo tudi to, da bi vlada omejila število dimnikarskih koncesij, ker se bojijo večje konkurenco. Nocoj se sestanejo dimnikarski gospodarji in pomočniki v posvetovanju in morda se sporazujejo, kajti ta štrajk je prav blagega značaja.

Blagov c. kr. javnih skladiščih. Tekom min. decembra meseca prišlo je v c. kr. javna skladišča tržaška 129.623 kvint. raznega blaga, izvozilo se je pa 86.202 kvintala. Koncem dec. meseca ostalo je v skladiščih vкупno 308.323 met. stot. raznega blaga, katero je bilo zavarovano za 14.795.500 gld.

Razprava proti Ivanu Jajčiču, Franu Kravos-u in drugom z dne 2. t. m. (Nadaljevanje).

Pristopivša priča straža Grilanc pripoveduje, da je zasačila obtoženca Hugona Pacor v trenotku, ko je slednji zavpil: „fora i ščavi!“.

Obtoženec Hugon Pacor taki ter pravi, da mora v tem oziru biti kaka pomota, on da ni kričal.

Priča straža Grilanc ostaja pri svojej trditvi ter pristavlja, da se ni mogla nikakor motiti gledé osebe, ker je bila blizu Pacora in sicer na strani, ko je zavpil „fora i ščavi!“ in ker isti moment ni nikdo drugi vpil. Pravi še, da obtožencu ni povedala vzroka aretiranja ter da jo je na potu v zapor prašal Pacor: „zakaj ste me aretilali, mislite li, da sem vpil fora i ščavi?“ Pacor da je tudi rekel: „tudi, ako bi jaz ne bil prišel, saj je vsejedno 500 drugih, ki kriče brez mene!“

Obtoženec Hugon Pacor: Ni res, da bi bil jaz pršal stražo Grilanc, misli li, da sem jaz vpil „fora i ščavi!“, ne da bi mi bila povedala prej zakaj sem aretiran. Tako neumem pač nisem, da bi bil kaj tacega pršal.

Predsednik: Včasih se zgodi najbolj prefriganim, da se vjamejo v besedah, ko niti ne misijo na to.

Obtoženec Pacor sklicuje se na pričo Tolusso, kateri da bode dokazal, da on (Pacor) ni vpil „fora i ščavi!“, nego da so drugi vpili.

Predsednik javlja, da je bila vložena prošnja za zaslisanje priče Tolusso pravčasno tri dni pred razpravo ter da se je to pričo pripustilo.

Priča straža Grilanc izpoveduje izrecno, da je zasačil Pacora v trenotku, ko je zavpil „fora i ščavi!“ ter da ni v tem obziru mogoča nikaka pomota.

Predsednik proti Tolusso: Morete Vi izkljuci, da ni vpil Pacor vprašavnih besed?

Priča Tolusso pravi najprej, da ni slišal ga zavpiti, na opetovanje pršednika pa izjavlja, da izključuje, da bi bil Pacor zavpil.

Obtoženec Hugon Pacor ostaja pri tem, da on ni vpil, ter da more biti kaka pomota.

Priča zadnja priča, straža Rosman Tomaž, ki izjavlja: Ko je dal g. nadinspektor Göhl povelje razhoda v italijskem jeziku, em sem, kako je Jajčič zahteval da se dá povelje i slovenski. Ko je potem Jajčič zavpil „živila Avstrija, abbasso la cicoria!“ sem ga aretiral, ker je Jajčič moral slišati povelje razhoda. V istem momentu nisem slišal Italijanov vpiti „abbasso“ ali „fuori i ščavi!“, kar bi bil moral slišati, ako bi se bilo vpito. Taki klici slišali so se kasneje.

Obtoženec Jajčič izjavlja, da on ni klical „abbasso la cicoria!“ ter da ni res, da niso Italijani upili v onem momentu, ponavljajo, da je reagiral s svojim klicem: „živila Avstrija!“ le na klice od italijske strani „fora i ščavi!“ Druzega ni klical, ne storil.

Ker je s tem zavrneno zaslisanje na razpravo pozvanih prič, prša predsednik branitelj Dr. Gregorin: Izjavljam, da ostajam pri svoji prošnji ter predlagam, da se pozovejo na glavno razpravo ter zaslisijo svedoki Josip Kolb, Vekoslav Volčič, Ivan Besednjak in Josip Žnidaršič o okolnostih:

da so na kritičen večer 12. novembra po dovršeni seji mestnega sveta pridržili Italijani iz galerije ter se postavili ob kavarni „Municipio“, docim so Slovenci stali nasproti na trgu od vodnjaka naprej proti Corsu;

da je c. kr. policija stala med tem dveva vrstama;

da je povoljnij policije gosp. Göhl dal ukaz, da se ima raziti le v italijskem jeziku;

da so na to straže ponavljale ta ukaz zopet le v italijskem jeziku;

da so na to Slovenci odgovorili „ne razumemo!“;

da je na to policija ponovila ukaz zopet

le v italijskem jeziku ter se zajedno zasnala proti Slovencem, ki so se umaknili za par korakov;

da je italijska množica, videč napad policije na Slovence in umikanje poslednjih, iz sto grl zavpila „fuori i sciavi!“;

da je še le na to slovenska množica reagirala z vsklikli: „živila Avstrija! Živili Slovenci! Živio, Živio!“;

da so na to Italijani proti Corsu in po Corsu prepevali izzivajočo pesem „nella patria di Rossetti“ in to posebno blizu Via S. Spiridione ter upili: „fuori i se' iavi, abbaso i se' iavi, morte ai se' iavi!“.

Vse te okolnosti so važne, ker je iz njih razvidno, da Slovenci in žejnji obtoženci slovenski niso nikakor provocirali, nego le žajeni v svojih narodnih čutstvih in v narodnem svojem ponosu reagirali na provokacije, kar stavlja postopanje slovenskih obtožencev v vse drugo luč, kakor izhaja iz dosedanja kazenske razprave in kar mora njih pozicijo olajšati.

V imenu obtožencev Frana Kravosa predlagam svedoka Ivana Bičeka, o okolnosti, da je pri vodnjaku na borzem trgu nekdo zavpil istemu obsojencu pod nos na ves glas: „Morte ai se' iavi!“, na kar on ni reagiral ter da je Kravos, blizu ulice S. Spiridione, ko je začela italijska masa tuliti: „fora i se' iavi, abbaso i se' iavi, morte ai se' iavi!“ ter peli z nova nella patria di Rossetti, zavpil: „živila Avstrija, živio, živio!“, na kar je bil aretiran.

V imenu obtožencev Ivana Jajčiča predlagam svedoka goriomjenjenega Josipa Kolba o okolnosti, da je isti obtoženec zavpil še le na klice od italijske strani „živila Avstrija!“!

Temu predlogu upam, da sodni dvor tem lahkejši ugodi, ker so vse priče, katerih zaslisanje predlagam, tu navzočne.

Državnega pravnika namentevnik namentevnik Henri Fraus se proši temu predlogu, ker je po njegovem menenju zadosti dokazano, kar trdi obtožnica in ker bi zaslisanje novih prič nikakor ne moglo omajati odločnih izpovedeb dosedaj zaslisanih prič.

Sodni dvor se umakne v posvetovalnico ter objavi po kratkem posvetovanju sklep, da se ne ugodni zahtevku gledé zaslisanja novih prič iz vzrokov, navedenih od namentevnika državnega pravnista. (Dalje prih.)

Mesreča. Včeraj popoldne padla je 7 letna Marija Kresjak, stanujoča v ulici Ponderes, raz okno na dvorišče. Deklica si je pristavila k oknu stol, da pogleda na dvorišče, v tem pa se je sklonila preveč, zhubila ravnovesje in telebnila na tlak. Obležala je brez zavesti v krvi. Prihitel je zdravnik, ki je konstatoval, da si je dekle razobil črepino. Odnesli so jo v bolnišnico, toda je malo nadje, da ozdravi.

Dolasko podporno društvo v Trstu. Podpisani odbor naznana vsem družbenim udom in udinjam, da se zdaj sklepajo letni računi — sestavljajo se bilanca. Mnogo je še udov, kateri niso še doplačali tednne starega leta. Računi se ne morejo sklepati, dokler ne storé udje svoje dolžnosti. Tako so zopet naprošeni vsi udje in udinje našega društva, da brez z amudedeplačajo zastalo tednino.

Odborniki in nadzorniki našega društva, vsi brez izjeme, kakor tudi naše vre na nadzornice so vabljeni k prihodnji odborovi seji v četrtek 17. januara ob 8. uri zvečer, da se potrebno določi zarad društvenega velikega plesa, ki bode v gledišču „Politeama“ dne 26. t. m.

Odbor. „Uzoren“ soprog. Po noči na včeraj vrnili se je 44letni kovač Josip Gostiša, stanujoč v zagatu Gusion hšt. 9, nekoliko vinjen domov. Njegova žena ga je nekoliko okarala, toda vrlj Gostiša pograbil jo je jednostavno za grlo in jo vrgel pred vrata svojega stanovanja. Potem je šel primojeui pjanec v kuhinjo, vzel nož in si narezel žilo na zgibu leve roke. Žena je pozvala stražarje, kateri so odvedli moža v bolnišnico, kjer so mu obvezali neznavne rane.

Sodnisko. Včeraj vršila se je pred tukajšnjim sodiščem razprava proti 23letni služabnici Olgi Tren iz Červinjana, zatoženi tatvine. Obdolžil je je namest M. F., kateri je bil dne 25. novembra m. l. zapeljal Trenovo, da mu je ona o tej priliki ukradla novčarko, v kateri je bilo gl. 3.33, hraniško knjižico, glasečo na 20 gl. in pa sre-

berno verižico. Pokazalo se je pa, da je vse te predmete vtaknil pjan F. sam dekletu v žep kot jamstvo, da jo poroči. Sodišče je zatorej obtoženo rešilo obtožbo. — Istotako bila je oproščena 33 letna dekla Amalija Trevisan, rojena v Campolongu pri Gradiski, obtožena goljufije in obrekovanja. Obtožba je namreč temeljila na dejstvu, da je Trevisan nagovarjala neko svojo zaanko, da bi krivo pričala v pravdi, katero je imela Trevisan proti bivši svoji gospodinji. Pokazalo se je pa, da je Trevisan govorila le to, o čemur je bila ona sama popolnoma prepričana, da je resnično.

Policisko. Minolo noč zaprli so 54letnega težaka Ivana R. iz Komna in pa 19letnega pisarja Avgusta S. iz Trsta, ker sta razgrajala po ulicah. — 45letno zasebničko Katerino R. iz Postojinskega okraja, stanujočo v ulici del Solitario hšt. 22, zaprli so, ker je na sumu, da je ukradla gospoj M., stanujoči v ulici dei Fabbri hšt. 7, razne predmete, vredne okolo 80 gld.

Književnost.

Kažpot. Goriška tiskarna A. Gabršček javlja, da izide „Kažpot“ koncem februarja, ker je sedaj največ prememb. Letos bodo vsi podatki še mnogo natančnejši, nego so bili lani. Našteti bodo vse, tudi najmanjši kraji in celo posamični deli vseki vasi. Poleg dežele Goriške bodo obsegal istotako natančno tudi pol. okraja Postojinski in Logaški; drugo leto prideta tudi okraja Radoljški in Kranjski, da postane „Kažpot“ tako koristen vsem prebivalcem ob goriške-kranjski meji. „Kažpot“, dasi jako obširen, stal bodo le 1 gld. 20 nyč. naročbe vspredjema goriška tiskarna A. Gabršček v Gorici (Primorska). Ista tiskarna prosi zajedno narodna društva in županstva, ki niso še poslale svojih podatkov, da storijo to čim prej, ako želijo, da bodo „Kažpot“ tudi zanje povsem natančen.

Theoretično-praktična peska šola. Spisal Anton Förster. Četrti natis. Tiskal in založil Rud. Milic v Ljubljani. — Ni nam treba posebno naglašati vrline Försterjeve peske šole, kajti o izbornosti tega dela svedoči že dejstvo, da je doživelno četrti natis; najboljše jamstvo za njega vrline je pa Försterjevo ime samo ob sebi. To „šola“ priporočamo najtoplješe posebno peskimi učiteljem.

Na uzborkanom moru. Pričoviest iz pomorskog života. Napisao „Emin“ (Prešerniano in „Naše Sloge“). U Trstu. 1894. Nakladom „Emina“. Tiskara Dolenc Str. 117 v 8. Cena 1 krona. — Ta knjižica opisuje trpljenje in junastičko onih hrvatskih mornarjev, ki so dne 13. marca 1894. l. morali zapustiti svoje potapljaljajoče se ladijo „Zajednico“ in so se resili v slabem čolniču, toda nekoliko dni in noči gledali so na „razburkanom moru“ neprestano smrti v oči. Vsa ta strahota opisana je preprosto, a toli mišeno, da ne moreš položiti knjižice iz rok, dokler se oddahnesh z junastim hrvatskim mornarji vred: „Hvala Bogu! Rešeni so!“ — To knjižico najtoplješe priporočamo, tembolj, ker je čisti prihod iz razprodaje namenjen družbi sv. Cirila in Metoda za Istro.

Najnovejše vesti.

Poreč 12. Včeraj ob 9. uri in pol zvečer došlo je kacilj 50 mladih ljudij v gostilno „Alla Città di Trieste“, podavši se v lokal v ozadju, kjer so prepevali narodne (italijanske) pesni ter kričali: „Viva i deputati italiani!“, „Viva l’Istria italiana!“ Odhajajoč iz lokala odpri se hlašno vrata sobe v kateri so sedeži slovanski poslanci.

Novi York (1. Rdeča zimska pletenica podredila se je tokom tedna od 51 na 63 in kvarta od 50% na 52%, itd. bušni).

Dunajska borza 12. januvarja 1895

	včeraj	danes
Dežbeni dolg v papirju	100,75	100,80
" v srebru	100,90	100,85
Austrijska renta v zlatu	125,70	125,45
" v kronsah	99,90	99,10
Kreditne skoje	416,50	416,50
London 10 Lst.	124,05	124,-
Napoleoni	985,-	982,-
100 mark	60,70	60,67,-
100 italij. lire	46,25	46,25

Trdne cene.

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)

Domesti pridelki.

	Cena od tor. do tor.
Fzol: Koks	100 K. 11,75
Mandoloni	10 50
svetlorudeči	9,50
temnorudeči	—
kamnec	—
boginjški	9,90
beli veliki	10,25
" mali	8,75
releni, dolgi	10,50
" okrogli	8,50
mešani hrvatski	7,50
itajerski	8,-
Maslo fino štajersko	92
Jčmen št. 10	9,50
" 9	10,
Zelje kranjsko	6,50
Reja	5,75
Krompir, itajerski	4,25
Proso kranjsko	8,75
Leda, kranjska	9,-
Sch. ogerski	49,-
Must ogerska	53,-
Kava Moren	190
Ceylon Plant. fina	182
Peri	189,-
Java Malang	—
Portorico	—
Guatemala	157,-
San Domingo	156,-
Malabar Plant.	172
" native	—
Laguna Plant.	170,-
" native	—
Santos najfini	150,-
" srednji fini	147,-
" srednji	144
" ordinari	131,-
Rio opriani	—
" najfiniji	147,-
" srednji	141,-
Sladkor Centrifugal I. vrste	100 K. 28,-
Concasé	29,-
" glavah	30,-
razkosan	29,75
Riz italijanski fini	100 K. 19,-
" srednji	18,25
Japan fini AAA	17,-
" srednji	15,50
Raušon extra	13,25
I.	12,50
II.	9,-
Petrolej ruski v sodih	18,55
" v zabožih od 29 kil.	5,80
Olio italijansko najfini	100 K. 64,-
" srednjefino	55,-
bombastico, amerik.	34,-
dalmatinsko	32,-
Limoni Mesinski	zaboj
Pomerande	3,-
Mandolini Dalmatinski	100 K. —
Bari	3,-
" njoli	65,-
Brčči Dalmatinski	86,-
Puljeksi	8,25
Črke Puljeksi	12,50
Graški v vencih	12,75
tu tarine	30,-
Vampiri	23,-
Ci ste	18,-
Pelenke srednje velikosti	38,-
" velike	41,-
" male	13,-
Slamki v velikih sodih	—

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Malo kupčije bilo je tudi v tem tednu, kajti slabo vreme oviralo je promet blaga, in tudi popotovanje oseb. Cene so stale in tudi to dejstvo prispišati je nedostatni kupčiji, kajti ako bi cene omalovale, bila bi tudi kupčija živalnejša. "Economy" drži se tako le: Št. 0. tor. 13., Št. 1. fr. 12,50; Št. 2. fr. 12.; Št. 3. fr. 11,75; Št. 4. tor. 11,40; Št. 5. tor. 11.; Št. 6. fr. 10,25.

OTROBI. Iz Levanta prišlo je prilično tega blaga in to je nekoliko omaločilo tržišče, napotilo je tudi prodajalec, da so ponujali olajčevce, toda kupci so rezervirani. Na Ogerskem pa so otrobi stalni in nekaj časa že nam ne prihajojo od tam. Cene so prilično iste, kakor smo jih objavili poslednjie.

Drobni otrobi zanemarjeni in brez kupčije.

Goved. O. 1. do 9. t. m. prodalo se je v Trstu 449 volv in 75 krac kavne živine in sicer 62 volv iz Kranjske, 331 iz Hrvatske, 2 iz Istre, 40 iz Dalmacije in 14 domačih. Piačevali so se: voli iz Kranjske po f. 46,- do 47,-; voli iz Hrvatske po f. 43,- do 44,-; iz Istre po f. 45,- do 46,-; iz Dalmacije po f. 43,- do 44,- in domači po f. 47,- do 48,-; domače krave po f. 45,- do 46,- in krave iz Italije po f. — do — kvintal metre vase.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajo se je v tem tednu po f. 3,90, II. vr. po f. 2,70. Slama I. vr. po f. 2,85, in II. vr. po f. 2,50 kvintal.

Surovo maslo, jaje in kokoši. Kranjska surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 92 do 96 no., v part. od 30 do 50 kg. po 92 do 94 no., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po f. 1,02 do f. 1,06 in v part. od 30 do 50 kg. po f. 1,02 do f. 1,06 kilogram. Tolminsko surovo maslo I. vrsti po f. 1,06 do 1,08 kilogram.

Jaje na debelo po f. 3,75 do 4 — sto komadov.

Kokoški po f. 1 — do 1,40 komad, piščeta po f. 1,40 do f. 1,60 par.

Krompir, navadni, na debelo po f. 3,50 do 4 — kvintal. — R. M.

"Tržaška posojilnica in hranilnica"

(registrirana združba z omajenim poroštvo)

Via Molin Piccolo št. 1. nadstropje.

Daje posojila na menjico in imobilacijo proti obrestim, na začetno vred in vrednostih papirjev pa proti 5%, obrestim. Od hranilnih ulog plačujejo po 4% obresti.

Uradni dnevni nov.

Vseki dan od 9. do 12. ure dopoludne in od 3. do 5. popoludne, seveda izvenčki nedelje in praznikov. Izplačuje se vsaki pondeljak od 11. do 12. ure dopoludne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure popoludne. Glavni deleži veljajo po 290 kron. Zadržni deleži se lahko plačujejo v mesecih obroki po 1 gld. torznaka vsaki delež 10 gld. — 1-26

Podpisani je kupil "en block" od stejnega nasame trgovina.

M. MILIC

na voglu Piazza Gadola in Via Nuova 27. ter naznajno p. u. občinstvu, da dočim je storil potrebno preskrbeti trgovino z novim blagom, predaja desetine blago po

najnižji razprodajalni ceni.

Priporočajo se stare, slovenske občinstvo za možogobljivo obiskovanje, boči.

Josip Rebech.

Lepa hiša

z propiji, adstremi opol ure oddaljena od Trsta, ob cesti na Prosek, prav pripravljena za prodajalno ali gostilno, je na prodaj. — Natančneje se pozare v Kavarni Commercio pri Jos. Vodopivcu

Svetilke za vsakovrstno razsvetljavo

CENIKI IN NARISI NA ZAHIEV

BREZPLAČNO in POŠTNINE PROSTO

R. Ditmar, Trst
Piazza Ponterosso 6.

Ceniki

in narisi

NOVOST!

Svetilke za vsakovrstno razsvetljavo

Brezplačno in poštnine prosto.
R. DITMAR, TRST
Piazza Ponterosso 6.

Kwizdna protinova tekočina

Mnoga let prekušeno, bolesti utrušnjoče domače sredstvo. Krepa ob drgu njo prei in po dajih vinkah. Cena 1/4 steklenice 1 gl. a. v. 1/4 steklenice 60 kr. a. v.

Glavna zaloge:

Okr. Iskarna v Korneuburgu pri Dunaju. G. 1. Dobiva se v vseh lekarnah.

Paziti je na varavno znamko zahteva naj se izrečno

Kwizdna protinova tekočina.

Krojačnica za možke, spojena z izdelovanjem perila za možke in ženske

A. ŠČUKA

Via Farneto TRST, št. 34, I nadst. priporoča se za vsakovrstna dela krojačke obrti za možke oblike, kakor tudi za izdelovanje perila za možke in ženske. Delo izvrši natančno po meri in cenó.

FRIDERIK SIEMENS Dunaj.

Tovarna e. k. priv. aparator za razsvetljavo in kurjavo.

IX/2. Alerstrasse 20.

Najnovjeva plinova svetilka za zunanj razsvetljavo:

Regenerativni plinov solnčni gorilec

75 odstotkov ceneji, kakor električne bočne svetilke, a daje njim jednak svetlobu.

Najbolj za dvojno, delavnico, prodajalnic in t. d. staroizkušene ventilične regenerativne plinove svetilke v steklu, katere se morejo rabiti povsod in so primerno za vse službe. Uvedene so po vsem svetu.

Ceniki in proračuni zastonj.

Glavni zastopnik za Trst: HENRIK WAGNER, Via Carintia 4.

Jakob Klemenc

trgovac z manifakturnim blagom v Trstu, Via S. Antonio št. 1

priporoča svojo zalogo sokolskih potrebljin po naslednjih cenah:

Volno Sokolsko blago (član. m. f. 3,60)
Ogljene (član. 2,-)
član. (član. 0,05)
član. (član. 0,08)
član. (član. 0,10)

Volno Sokolsko blago (član. m. f. 3,60)
Ogljene (član. 2,-)
član. (član. 0,05)
član. (član. 0,08)
član. (član. 0,10)

Volno Sokolsko blago (član. m. f. 3,60)
Ogljene (član. 2,-)
član. (član. 0,05)
član. (član. 0,08)
član. (član. 0,10)

Volno Sokolsko blago (član.